

ge omkostninger« ligger bl.a., at skadelidte skal sørge for at begrænse sine omkostninger så vidt som muligt.

I forslaget er det ikke nærmere reguleret, hvem der er berettiget til at foretage foranstaltninger for at afværge eller begrænse en skade efter nr. 1-3 og kræve omkostningerne hertil erstattet af den ansvarlige. Dette spørgsmål må derfor afgøres på grundlag af den gældende retstilstand vedrørende den erstatningsretligt beskyttede personkreds. Udgangspunktet er herefter, at kun den person, der har en aktuel eller eventuel rådighedsret over den pågældende ting eller den faste ejendom m.v., kan foretage afværgeforanstaltninger og kræve omkostningerne hertil erstattet af den ansvarlige.

Efter bestemmelsen kan der endvidere kræves erstatning for *rimelige omkostninger til genopretning af miljøet*.

Formålet med bestemmelsen er at give skadelidte ret til at få dækket de omkostninger, der er nødvendige for at bringe miljøet op på samme standard som forud for skaden (forureningen). I det omfang, der kan iværksættes foranstaltninger til at afværge eller begrænse forurening af de almene goder, vil omkostningerne hertil kunne erstattes efter bestemmelsen. Omkostningerne kan dog kun erstattes, hvis de må anses for »rimelige«.

Da de almene goder er karakteriseret ved, at ingen har en særlig ret over dem, kan private personer, herunder miljøorganisationer, der afholder udgifterne til afværge af forurening af eller til genopretning af miljøet, normalt kun kræve erstatning af den ansvarlige, hvis der er en særlig lovhjemmel hertil. Det skyldes, at de pågældende ikke vil kunne opfylde det traditionelle rådighedskriterium, hvorefter skadelidte skal have en aktuel eller eventuel rådighedsret over det beskadigede gode, før der kan kræves erstatning.

Miljøorganisationer og andre private organisationer kan således ikke i almindelighed forlange at få erstattet omkostningerne til genopretning af miljøet, når der er sket forurening af almene goder som f.eks. luften og havet. Private organisationer er efter den gældende retstilstand i særlige tilfælde blevet anerkendt som erstatningsberettigede, jf. dommen om forurening af et vandløb i UfR 1988.878 V, der er omtalt ovenfor under de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5. I et sådant og andre tilsvarende tilfælde vil private organisationer imidlertid kunne kræve erstatning efter bestemmelsen.

I det omfang, miljømyndighederne efter reglerne i miljøbeskyttelseslovgivningen har ret eller pligt til at foretage afværgeforanstaltninger eller genopretning af miljøet, jf. herved miljøbeskyttelsesloven §§ 69-70,

vil omkostningerne hertil ligeledes kunne erstattes efter bestemmelsen.

Bestemmelsen indebærer ikke, at omkostningerne til afværge eller forebyggelse af skader efter nr. 1-3 eller til genopretning af miljøet skal være afholdt. Er omkostningerne ikke afholdt, forudsætter bestemmelsen dog, at den erstatningsansvarlige kan nægte at udbetale noget beløb, før der er ført et tilstrækkeligt bevis for, at beløbet vil blive anvendt til foretagelse af rimelige afværgeforanstaltninger eller til genopretning af miljøet.

Forslagets § 2 svarer til § 2 i lovudkastet fra Miljøerstatningsudvalget. Der henvises til betænkningen, s. 56-65, s. 142-146 og s. 172-176, og til afsnit 5.3. ovenfor i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til stk. 1

Med bestemmelsen i stk. 1 indføres der et *objektivt erstatningsansvar* (ansvar uden culpa) for den, der som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er nævnt i bilaget til lovudkastet, forårsager en forurening, som medfører en skade.

Ved vurderingen af, *hvilke aktiviteter* der som omfattet af bilaget kan medføre objektivt erstatningsansvar, er der lagt vægt på, om aktiviteterne indebærer en væsentlig risiko for forurening.

Forslaget omfatter miljøskader, der stammer fra fast ejendom eller anlæg, hvorpå en offentlig eller privat virksomhed udfører særlig farlige eller forurenende aktiviteter. Det gælder, uanset om virksomheden er ejer eller bruger af ejendommen eller anlægget. Sker der en miljøskade under transport uden for virksomhedens faste ejendom eller anlæg, vil virksomheden ikke ifalde erstatningsansvar efter bestemmelsen. I så fald vil den virksomhed, der har forvoldt miljøskaden, dog ofte være undergivet et objektivt erstatningsansvar på andet retsgrundlag, herunder efter reglerne i færdselsloven.

Der er kun erstatningsansvar efter bestemmelsen, hvis skaden er forårsaget af netop de særlig farlige eller forurenende aktiviteter, der udøves af den virksomhed, som det objektive ansvar påhviler. Skyldes skaden forhold, der ikke har nogen forbindelse med disse særlig farlige eller forurenende aktiviteter, er virksomheden således ikke objektivt erstatningsansvarlig efter bestemmelsen. Er f.eks. en virksomhed omfattet af bilaget, alene fordi den har en nedgravet olietank på mindst 6.000 liter, jf. bilagets pkt. J.9., vil virksomheden derfor kun være objektivt erstatningsansvarlig efter bestemmelsen, hvis der sker en forureningsskade, der er forårsaget af olie fra virksomhedens olietank.